

Mindre bidrag

Et Vergil-lån hos Laurids Kock

Vergil har altid øvet indflydelse i Danmark,¹ således allerede hos Anders Sunesen og Saxo.² I de første sekler efter reformationen var det ikke mindst Bucolica, også kaldet eklojerne, der dyrkedes. Eklojerne indgik i periodens læsepen- sa i den højere skole; explicit nævnes de i skolelovgivningen for 1604 og 1656. I 1639 oversættes de af Peder Jensen Roskilde bl.a. med henblik på at lette latin- en for eleverne i latinskolen. Eklojerne fik imidlertid også en betydning, der rakte ud over skolestuen; de inspirerede til hyrdedigtning både på latin som hos Erasmus Laetus (1560) og på dansk som i Kingos Chrysillis (ca. 1669).

Det kan på denne baggrund ikke overraske, at man i denne periode kan finde citater fra Vergils eklojer, som e.g. hos Laurids Kock i hans *Introductio ad linguam Danicam* fra ca. 1660. I den knap to sider lange indledning hertil, *ad- venae salutem*,³ er der to allusioner. Den ene er velkendt: Det sjællandske sprog siges at hæve sig over de øvrige danske dialekter »quantum lenta solent inter viburna cupressi«, et ordret citat fra Buc. 1.25.⁴ Jeg vil hertil lægge endnu en reminiscens fra eklojerne: Når det om Hans Poulsen Resen og Jens Dinesen Jersin hedder »ambos florentes scriptis, Danos ambos« er der grund til at se dette som et lån fra Buc. 7.4, hvor det om to hyrder hedder »ambo florentes aetatibus, Arcades ambo«.

Den chiasiske struktur er bevaret, idet Kock ikke ændrer på de fem kompo- nenters rækkefølge – tre af ordene er tilmed identiske; kun er »aetatibus« om- byttet med »scriptis« og »Arcades« med »Danos«. For at kunne karakterisere Resen og Jersin har de to korrektioner været nødvendige, men begge har tæt affinitet til Vergils formulering: Både »aetatibus« og »scriptis« er instrumenta- lis til forklaring af »florentes«, medens »Arcades« og »Danos« begge betegner geografisk herkomst.

Noter

1. Cf. F. J. Billeskov Jansen: »Vergil i Danmark og Norge« i hans *Liv og lær- dom*, København 1983, side 103-20.
2. Cf. Karsten Friis-Jensen: *Saxo Grammaticus as Latin Poet*, Rom 1987.
3. *Danske Grammatikere I*, udgivet af Henrik Bertelsen, København 1979 (1915), side 37-38.
4. Cf. *Illustreret Dansk Litteraturhistorie I*, ved Carl S. Petersen og R. Paulli, København 1929, side 878.

Sven Lindahl